

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ja palveluiden tietopohja uudistuu ja vahvistuu

Lapsen oikeuksien ajankohtaispäivä 14.11.2017

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Lasten, nuorten ja perheiden kansalliset, säännölliset tiedonkeruut THL:ssä

- **Kouluterveyskyselyä** on toteutettu perusopetuksen yläluokilla vuodesta 1996, lukioissa 1999, ammattioppilaitoksissa 2008. Uutena ryhmänä mukaan tulivat alaluokat ja huoltajat 2017.
- Kysely tehdään joka toinen vuosi, se kattaa koko Suomen. Vastaajia vuosittain yli 250 000.
- Alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä hyvinvoinnista, terveydestä tai palvelukokemuksista ei ole ollut saatavilla vastaavaa, säännöllistä ja kattavaa seurantatietoa.
- Lapsi- ja perhepalveluiden kärkihankkeessa (LAPE) kehitetään **Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut (LTH)** –tutkimusta, josta on tarkoitus tulla osa THL:n säännöllisiä väestötutkimuksia.

Kouluterveyskyselyn tiedonkeruut

Kevät 2017

- 4. ja 5. luokkien oppilaat N = 95 725, 80 %
- 4. ja 5. luokkien oppilaiden huoltajat N = 33 213 (35 % oppilaiden määrästä)
- 8. ja 9. luokkien oppilaat N = 73 680, 63 %
- lukioiden 1. ja 2. v. opiskelijat N = 34 961 (36 % kaikista lukiolaisista)
- ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. v. opiskelijat N = 31 188

KTK indikaattorit uudistuvat

Mitä uutta

- 4.-5. luokkalaisten ja huoltajien näkemykset
- tiedonkeruita uudistettu sisällöllisesti > uusia indikaattoreita
~ 300 indikaattoria, 65 ydinindikaattoria
- sähköinen raportointi (tieto helposti saatavilla, vertaileminen mahdollista)
- indikaattoreille tulkinta- ja merkitystietoa (ilmiöön vaikuttavat tekijät, sairaukset lasten hyvinvoinnille, taloudelliset vaikutukset, miten vaikuttaa eri tasoilla)
- lisämodulit, mm. väkivalta-, syrjintä- ja kiusaamiskokemukset
- perustulosten maksuttomuus ja nopeampi saatavuus

Tietoa ilmiöalueittain

Tuotetaan tietoa lasten ja nuorten

- Hyvinvoinnista
- Terveystä ja toimintakyvystä
- Elintavoista
- Koulunkäynnistä ja opiskelusta
- Perheestä ja elinoloista
- Kasvuympäristön turvallisuudesta
- Palveluista ja avunsaannista

Tietojen vertailu mahdollista

Väestöryhmät

- sukupuoli
- kouluaste
- äidin koulutus
- asuminen
- sijoitus kodin ulkopuolelle
- syntyperä
- toimintarajoite

Tietoa tuotetaan eri tasoilla

- koko maa
- maakunta
- kunta
- aluehallintoviraston alue (AVI)
- koulu- tai oppilaitos (salasanallista)
- paikkatieto (asuinalue)

Aikaulottuvuus: trenditieto

LTH-tutkimuksen kohderyhmä ja aikataulu

Kohderyhmä

- Kolmi-nelikuiset lapset perheineen, jotka osallistuvat neuvolan laajaan 3-4 kk terveystarkastukseen
- Nelivuotiaat lapset perheineen, jotka osallistuvat neuvolan laajaan 4-v terveystarkastukseen

Tulevat tiedonkeruut

- Loka-marraskuu 2017: 3–4 kk tiedonkeruun pilotti kuuden LAPE-maakunnan alueella
- Helmi-lokakuu 2018: 4-v tiedonkeruu koko Suomessa

Jatkossa

- Molemmat tiedonkeruut toteutetaan joka 4. vuosi
- Alustavan suunnitelman mukaan 3-4 kk kansallinen tiedonkeruu on v. 2020

LTH-tutkimuksen tiedonantajat ja tiedonkeruun tavat

- Lapsen huoltajat
  - Molemmille huoltajille on oma kyselylomake
  - Vastaaminen mahdollista sähköisesti ja paperilomakkeella
  - Kaikki materiaali huoltajille on suomeksi, ruotsiksi, englanniksi, venäjäksi ja somaliksi
- Lastenneuvolan terveydenhoitajat
  - Lyhyt kyselylomake, jota varten ei tarvitse tehdä lisäkysymyksiä perheiltä tai etsiä tietoja potilasasiakirjoista tmv.
  - Vastaaminen sähköisesti
  - Kaikki materiaali terveydenhoitajille on suomeksi ja ruotsiksi
- **Rekisterit:** Syntyneiden lasten rekisteri (4kk), hoitoilmoitusrekisterit, Kelan lääkekorvaus- ja etuusrekisterit, epämuodostumarekisteri (4v)
- Tulevaisuudessa myös asiakastietojärjestelmät
- Tieto kerätään tunnisteisena (lapsen hetu), mikä mahdollistaa kyselyaineistojen ja rekisteritietojen yhdistämisen

Sisältöalueet, joista LTH-tutkimus tuottaa tietoa

- **Terveys ja toimintakyky**
  - koettu terveys, mielenterveys, toimintakyky, elintavat (ravitseminen, liikunta, uni, päihteet), raskausaika ja synnytys (4kk), imetys (4kk) sekä 4-v lapsen kehitys
- **Hyvinvointi, elinolot ja osallisuus**
  - perherakenne, perheen tausta (ml. maahanmuuttajatausta), vanhemmuus, lapsen ja vanhemman välinen suhde, sosiaaliset suhteet, arjen toimivuus, työn ja perheen yhteensovittaminen, kiusaaminen, väkivalta ja lapsen kaltoinkohtelu, taloudellinen tilanne, elämänmuutokset, elämänlaatu, osallisuus
- **Varhaiskasvatus ja kotihoito (4-v)**
  - hoitojärjestelyt, varhaiskasvatuksen laatu, yhteistyö ja lapsen viihtyminen, kotihoito
- **Avun saanti ja palvelut**
  - palvelujen ja tuen saannin tarve, saatavuus ja riittävyys, palvelujen käyttö
- **4-v lapsen omat näkemykset** mielialastaan sekä iloa ja surua tuottavista asioista

KTK- ja LTH-tulosten hyödyntäminen

- Lasten hyvinvoinnin kansalliset indikaattorit
- Lainsäädännön seuranta ja arviointi (mm. opiskeluhoitolaki, tupakkalaki)
- Lasten, nuorten ja perheiden palvelukokonaisuuden seuranta
- Hyvinvointikertomustyö kunnissa ja alueilla
- LAPE-muutosohjelman seurantaindikaattorit (mm. yhdenvertaisuuden ja osallisuuden toteutuminen)
- Lapsiperhepalveluissa ja oppilaitoksissa oman työn ja palvelujen kehittäminen (mm. erityisen tuen tarpeen varhaisempi tunnistaminen; terveyden ja hyvinvoinnin tuen ja edistämisen keinot; resurssien kohdentaminen)

